

DAINU DAINELĘ

Dainu dainelę, savo giesmelę,
Apie klapatus¹, vargelius
Lietuvos krašto, ne teip iš rašto,
Dainu senųjų žodelius.
5 Kalnai ant kalnų, é ant tų kalnų
Kalnai ir maži kalneliai.
Tenai Lietuva per amžius buvo,
Kaip sako mūsų seneliai.
Ten miškai snaudė, ten meškas gaudė
10 Kasdien lietuviai iš seno.
Užė, braškėjo medžiai nuo vėjo
Ten, kur lietuviai gyveno.
Ant smėliakalnių, ant piliakalnių
Ažuolai šventi kerėjo,
15 Ir tie dievaičiai, kokiuos žemaičiai,
Kokiuos lietuviai turėjo.
Tol už Dauguvos kraštas Lietuvos
Smolensko žemę apriečia,
Už Dunojėlio, kur be šešėlio
20 Saulelė žmogų apšviečia.
Kijovos² rusai, latviai ir prūsai,
Gudai ir pikti tatoriai³,
Lietuvą pažinę, vainiką pynę,
Lietuvą dabinę⁴ padoriai.
25 Ir labai buvo plati Lietuva,
Daug ana žemių ingijo.
Žmonės laisvingi buvo turtingi,
Niekur nebuvo vergija.
Vieni didžiūnai buvo galiūnai,
30 Ant vyresnybės išrinkti,
É kiti saldžios klausė jų valdžios,
Visi mažiukais vadinti.
Amžiai sukako, kaip seniai sako,
Ir kiteip virto Lietuva:
35 Augo didžiūnai, augo galiūnai,

¹ Rūpesčius. (Čia ir toliau paaiškinimai red.)

² Kijevo.

³ Totoriai.

⁴ Puošę.

Žmonės vergijon pakliuvo.
Svietas⁵ suspaustas, prakaitu plaustas,
Prapult ant amžių ketino.
Gavo kantrybę, meilę, stiprybę,
40 Kaip vierą⁶ šventą pažino.
Ažuolai griuvo, dievaičiai žuvo,
Krito ne viena žinyčia⁷,
Po jais užstojo mokslo duotoja
Lietuvoj Rymo⁸ bažnyčia.
45 Upė Šventoja griekus mazgojo⁹,
Po krikštui žmonės nekalti;
Skyrė bažnyčioj vyrus trinyčiai¹⁰,
Moteris – nuometai balti.
Nors ponai spaudė, Bažnyčia glaudė
50 Lietuvos prastus žmones
Po savo sparnu, kaip tikrus tarnus,
Kaip tikras savo aveles.
Amžiai sukako, kaip seni sako,
Lietuvoj viso atsejo:
55 Jos nudraskyta ponystė krito
Ir kraujo daugel pralėjo.
Miškai išgriuvo, medžiai supuvo,
Ir nuogi laukai atliko;
Želimas pievų ir brąsva javų
60 Kasmēt nualo, išnyko.
Žmonės prispausti pradėjo jausti
Dažnai ir badą, ir marą,
Dievas gelbėjo ir pažadėjo,
Kad nebus ponų ir dvarų.
65 Štai diena aušta, naktis išlaužta
Nyksta tarp prastų žmonių.
Bet koks mum žodis tiesą parodys,
Koks karvedys ves kelią?
Ant laiksvės leisti linksmi ir skaisti,
70 Ko klausys Lietuvos žmonės?
Kas metė laimės išmokys baimės
Ir šventos Dievo malonės?
Nesibijokim, nebėdavokim –
Dievas, ko reikia mum, žino:
75 Kad bus mum sunku, duot savo ranką
Mum kožnam kartė¹¹ ketino.
Kalnai ant kalnų, ė ant tų kalnų
Kalnai ir maži kalneliai:

⁵ Pasaulis, žmonija.

⁶ Tikėjimą.

⁷ Lietuvių pagonių šventovė.

⁸ Romos.

⁹ Nuodėmės plovė.

¹⁰ Baltos storos drobės apsiaustai (viršutinis drabužis).

¹¹ Kiekvieną kartą.

Ten tėvai mūsų, ten broliai mūsų,
80 Ten gyven mūsų seneliai.
Anykščių miestas, kalnais apriestas,
Pakraščiais Šventos upelės,
Lanko bažnyčių visų ūlyčių¹²
Kasnedėl¹³ visi žmonelės.
85 Giesmėm ir maldom, net klausant saldu,
Bažnyčios mūrus siaudina,
Giesmėm malonės ir dėkavonės
Dievišką širdį griaudina.
Ūžia šileliai, kriokia upeliai
90 Ir kalnai staugia terp vėjų;
Pievos žaliuoja, girios linguoja –
Auklėja kelio vedėjų.

Antanas Baranauskas, *Rinktinė*, sudarė ir parengė Rūta Šepetytė, Vilnius: Baltos lankos, 2001, p. 15–18.

¹² Kaimų.

¹³ Kas savaitę, kas sekmadienį.